

Er zijn diverse Acer-soorten die vooral in de winter opvallen. Sierwaarde van deze groep esdoorns is de decoratieve tekening op de stam. Meestal is die stam groen met opvallend witte strepen. Streepjesbast-esdoorns is de verzamelnaam.

Tekst: Emiel van den Berg
Foto: www.visionpictures.com

Binnen het plantengeslacht Acer, ofwel esdoorn, is er een grote diversiteit aan verschijningsvormen. Zowel habitus, hoogte, bladvorm als bladkleur kunnen verschillen. Grofweg is Acer op te splitsen in de grote groep bomen en de groep (vaak) langzaam groeiende heesters. Beide zijn over het gehele Noordelijke Halfrond, tot in het noordelijke deel van de tropen, aan te treffen. In totaal telt het geslacht circa 150 verschillende soorten en het aantal cultivars en hybriden is vele malen groter. De diversiteit binnen het geslacht is zelfs zo groot én zo boeiend dat er verschillende liefhebbers eigen Acereta hebben aangelegd waarbinnen al die verschillende vormen gepresenteerd worden. In het Von Ginborn Arboretum in Doorn bevindt zich de Nationale Plantencollectie van de esdoornfamilie. Een Acer is het eenvoudigst te herkennen aan de tegenovergestelde tak- en bladstand. Maar ook de bladvorm is karakteristiek. Ondanks de mogelijke variatie daarin, hebben bijna alle soorten ingesneden handlobbig blad. Het bekendste voorbeeld daarvan is het 'maple-leaf' dat op de Canadese vlag te zien is. De Latijnse naam Acer betekent letterlijk spits of scherp en heeft zeer waarschijnlijk betrekking op de bladvorm van de meeste vertegenwoordigers.

SLANGENHUID

Enkele esdoornsoorten vallen op met hun decoratief gestreepte stam. Vooral in de winterperiode. Als verzamelnaam voor deze groep wordt vaak de naam streepjesbast-esdoorns of slangenhuid-esdoorns gebruikt maar er is slechts één soort die officieel als slangenhuidesdoorn wordt benoemd; *A. capillipes*. Voor alle streepjesbast-esdoorns geldt dat ze forse heesters vormen die tot kleine, vaak meerstammige bomen kunnen uitgroeien. Ze verlangen liefst vochtige grond - groeien van nature ook vaak aan de oevers van beekjes en meren - en hebben lang

Acer pennsylvanicum

Decoratieve stammen bij streepjesbast-esdoorns

toegespitste bladlobben waardoor overtollig water er eenvoudig vanaf druppelt. Nagenoeg alle streepjesbast-esdoorns komen uit Azië. Met name uit China, Japan, Korea en de Himalaja. *A. pennsylvanicum* is de enige niet-Aziatische vertegenwoordiger van de groep. Deze soort groeit van nature in het Appalachen-gebergte in Noord-Amerika. *A. pennsylvanicum* vormt een forse struik met een open en relatief smalle kroon die uiteindelijk tot een circa 7 meter hoge, meestal meerstammige, boom kan uitgroeien. Het grote heldergroene loof verkleurt in de herfst intens geel. Door de diktegroei van de stam, scheurt de eerst nog groene bast van *A. pennsylvanicum* als het ware open en valt de witte waslaag op die het jonge weefsel beschermt. Wanneer takken en stam dikker worden, veranderen de strepen in brede ruitvormen. Soms zelfs in diepe voren. Bij oude exemplaren kleurt de stam roodbruin maar blijven alle takken nog duidelijk opvallen met hun groenwitte tekening. Bij de cultivar 'Erythrocladum' staan de witte strepen op twijgen die een meer gele kleur hebben.

RODE BLADSTEEL

De uit Japan afkomstige *A. capillipes* heeft als officiële Nederlandse naam slangenhuidesdoorn gekregen. Ook dit is een grote heester die

vaak tot een kleine meerstammige boom uitgroeit. De kroon is vaasvormig en de gemiddelde hoogte bedraagt 8 meter. Het donkergroene loof, dat in het voorjaar bronsrood uitloopt, heeft opvallend rode bladstelen en verkleurt in de herfst oranje tot dieprood. Ook de jonge twijgen zijn roodachtig. In de winter komen de grijswitte lengtestrepen op de groenrode bast het mooist tot hun recht. Bij jonge planten is deze eigenschap overigens het duidelijkst. Ook bij deze soort verplaatsen de strepen zich, naarmate de stam dikker wordt, van stam naar takken. De eveneens uit Japan afkomstige *A. rufinerve* wordt even hoog als de voorgaande soort. Zijn kroonvorm is breed vaasvormig. Zijn Nederlandse naam is grijze streepjesbast-esdoorn. De bast waarover de witte lengtestrepen lopen, is bij deze soort namelijk grijsig groen. Jonge twijgen zijn zelfs blauw berijpt. Het drielobbig blad van *A. rufinerve* is dof lichtgroen en verkleurt dieprood in de herfst. Tot slot heeft ook *A. davidii*, de Chinese- of Davids esdoorn, een opvallend grijswit gestreepte stam. Zijn groeiwijze is fors, tot ruim boven de 10 meter, zijn kroonvorm rond en stam donker. De twijgen zijn purperkleurig. *A. davidii* kent diverse cultivars die geselecteerd zijn op hun sterke stamtekening. Deze cultivars vertonen ook enig verschil wat betreft hun habitus.